

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Helyny Haukvitzovej, v právnej veci navrhovateľa: **F. K. K.**, F., právne zastúpeného JUDr. M. V., Advokátska kancelária V. s.r.o., so sídlom v B., proti odporcovi: **D. B. S. a.s.**, IČO: X., so sídlom H., právne zastúpenému JUDr. V. K., Advokátska kancelária E., s.r.o., so sídlom B., **o zaplatenie 758 857,36 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 4C 92/04 o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. októbra 2008 sp. zn.6 Co 139/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 1907,30 € na účet JUDr. V. K., advokáta so sídlom v B., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 30. októbra 2007 č.k. 4 C 92/04-351 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 22.286.195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16,5 % ročne zo sumy 22.286.195,30 Sk od 22.10.2002 do zaplatenia, a to všetko na účet X. vedený v T., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia vo výške 468.159,- Sk, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa

vychádzal z toho, že predmetom konania bola podlžnícka žaloba v zmysle § 103 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení zmien a doplnkov (ďalej len Exekučný poriadok) keď navrhovateľ sa ako oprávnený v exekučnom konaní domáhal uspokojenia svojho nároku voči tretej osobe, povinnému, ktorý mal účty s finančnými prostriedkami zriadené u odporcu ako peňažného ústavu. Zo strany exekútora boli odporcovi doručené príkazy na začatie exekúcie zo dňa 26.9.2001 a exekučný príkaz zo dňa 17.10.2002, a to dňa 27.9.2001 a 21.10.2002. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na to, že účelom exekučného konania prikázaním pohľadávky z účtu povinného v banke je, aby exekúcia po doručení príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu, ktoré znamenajú účinné začatie exekúcie, teda za splnenia podmienky, že povinný má účet v banke, ktorej sa doručil príkaz na začatie exekúcie, plynulo pokračovala až do okamihu úplného uspokojenia oprávneného. Účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu sú podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku ex lege rozšírené aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po doručení procesného úkonu exekútora, znamenajúceho začatie exekúcie až do výšky vymáhaného nároku a jeho príslušenstva. Jediným predpokladom je, že po dni doručenia príkazu na začatie exekúcie nedošlo k zrušeniu účtu povinného. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že pokiaľ podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, niet dôvodu sa domnievať, že uvedené ustanovenie sa týka len účtov, ktoré boli založené, resp. existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie a nie aj na účty, ktoré boli založené v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučným príkazom. Časová neobmedzenosť pôsobenia exekúcie podľa tohto zákonného ustanovenia zodpovedá jeho zmyslu, inak by veriteľ v prípade neuspokojenia svojej pohľadávky z dlžníkovho konta musel svoju exekúciu opakovať viackrát „naslepo“. Toto ustanovenie za použitia analógie má chrániť veriteľa aj pred dispozíciami dlžníka, ktorými by uspokojenie jeho pohľadávky z dlžníkovho účtu bolo zmarené. V prejednávannej veci v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie odporcovi mal povinný u odporcu zriadený jeden účet a po doručení tohto príkazu si tam otvoril ďalších sedem účtov, ktoré bolo možné jednoznačne identifikovať. Odporca však tým, že na týchto ďalších účtoch umožnil povinnému navrhovateľa disponovať s finančnými prostriedkami a tieto nevyplatil riadne navrhovateľovi ako oprávnenému, porušil tak povinnosť vyplývajúcu z Exekučného poriadku a navrhovateľ získal procesnú aktívnu legitimáciu na podanie návrhu proti odporcovi ako dlžníkovi povinného dňom, keď malo dôjsť k vyplateniu splatnej pohľadávky a k jej vyplateniu nedošlo. Okresný súd preto návrhu navrhovateľa čiastočne vyhovel. Žalobný návrh

zamietol v časti zaplattenia sumy 185 540,-- Sk s odôvodnením, že navrhovateľ si síce uplatňoval nárok 22 861 377,-- Sk, avšak v podaní doručenom súdu dňa 22.10.2007 uviedol jednotlivé čiastky, z ktorých pozostávala ním uplatnená suma, pričom ich súčet predstavoval sumu 22.675.837,- Sk. Keďže nebol zrejmý žiaden dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorým by zobral žalobný návrh späť v časti rozdielu medzi istinou vo výške 22 861 377,-- Sk a špecifikovanou sumou v podaní zo dňa 22.10.2007, okresný súd návrh navrhovateľa v rozsahu rozdielu medzi týmito sumami vo výške 185 540,-- Sk ako nedôvodný zamietol. Ďalej zamietol aj návrh v časti uplatneného nároku na zaplattenie sumy 389.641,68 Sk a uznal námietku odporcu, že i keď banka umožnila povinnému s touto sumou disponovať prevodom na iný účet, avšak zasa len na účet povinného vedený v tej istej pobočke banky odporcu, navrhovateľ týmto konaním banky nebol žiadnym spôsobom poškodený a ukrátený na svojich právach, keďže táto suma zostala v majetkovej sfére povinného a oprávneného bolo možné z tejto sumy na účte povinného uspokojiť. Pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania okresný súd vychádzal z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Navrhovateľovi ako účastníkovi vo väčšom rozsahu úspešnému v zmysle § 142 ods. 3 veta prvá O.s.p. priznal plnú náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu rozsudkom z 8. októbra 2008 sp. zn. 6 Co 139/2008 rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 22 286 195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16,5 % ročne zo sumy 22 286 195,30 Sk od 22.10.2002 do zaplattenia, a to všetko na účet č. X. vedený v T. zmenil tak, že v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol. Vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že v nenapadnutom výroku, pokiaľ okresný súd vo zvyšnej časti návrh zamietol, sa krajský súd nedotkol rozsudku okresného súdu. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového a druhostupňového konania vo výške 1 211 874,-- Sk a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu odporcu JUDr. V. K., advokáta so sídlom v B., do troch dní. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu bolo dôvodné pre nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý použil pre svoje rozhodnutie správne zákonné ustanovenia, tieto však nesprávne interpretoval. Krajský súd sa nestotožnil s jeho záverom, že pokiaľ podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, niet dôvodu sa domnievať, že uvedené ustanovenie sa týka len účtov, ktoré boli založené, resp. existovali v čase doručenia príkazu na

začatie exekúcie a nie aj na účty, ktoré boli založené v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučným príkazom. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že exekúcia prikázanim pohľadávky z účtu v banke (§ 94 a nasl. Exekučného poriadku) je jedným zo spôsobov exekúcie prikázanim pohľadávky (§ 93 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku). Vedie sa na majetok povinného a jej cieľom je dosiahnuť speňazenie dlžníkovho majetku a zo získaného výťažku uspokojiť oprávneného. Prikázanie pohľadávky je jedným z týchto spôsobov exekúcie. Jej podstata spočíva v tom, že v rámci exekúcie je postihnutá pohľadávka, ktorú má povinný voči tretej osobe a z tejto pohľadávky si oprávnený uspokojuje svoju vymáhanú pohľadávku. Podľa § 94 Exekučného poriadku možno postihnúť pohľadávky, ktoré má povinný voči banke z titulu vedenia účtu. Preto, aby mohlo dôjsť k exekúcii prikázanim pohľadávky z účtu v banke, musí takáto pohľadávka existovať. Rozhodný je pritom okamih, kedy je zo strany exekútora banke doručený príkaz na začatie exekúcie prikázanim z pohľadávky z účtu v banke, aby zablokovala sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného (§ 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku). Povinný stráca dňom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, právo na vyplatenie prostriedkov na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva (§ 95 ods. 3 Exekučného poriadku). Pri exekúcii prikázanim pohľadávky z účtu v banke je rozhodujúci okamih, kedy bol banke doručený príkaz exekútora na začatie exekúcie. Týmto okamihom začala exekúcia vykonateľného rozhodnutia prikázanim pohľadávky z účtu v banke. K tomuto dátumu musí byť preukázaná existencia pohľadávky povinného voči banke. Preto je exekúcia neúčinná vtedy, ak v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie nemal povinný v tejto banke účet ešte zriadený alebo k jeho zriadeniu došlo neskôr. Je tu treba mať na zreteli skutočnosť, že vykonateľné rozhodnutie, predmetom ktorého bolo peňažné plnenie, sa má uspokojiť z pohľadávky, ktorú má povinný voči tretej osobe. Preto, aby mohol byť daný príkaz na exekúciu takýmto spôsobom, musí takáto pohľadávka, z ktorej je možné uspokojiť oprávneného, existovať. Preto, aby mohla banka splniť príkaz exekútora, musí existovať pohľadávka, ku ktorej sa tento príkaz vzťahuje. Ak takáto pohľadávka neexistuje, nemôžu nastať účinky príkazu na začatie exekúcie. Exekúcia sa nemôže začať a následne nemôže dôjsť ani k plneniu samotného exekučného príkazu a vyplateniu pohľadávky a jej príslušenstva oprávnenému (§ 96 ods. 3 Exekučného poriadku), keď takáto pohľadávka v čase, keď sa na ňu mala začať exekúcia, neexistovala. Nestotožnil sa s právnym záverom okresného súdu spočívajúcim v tom, že príkaz na začatie exekúcie sa vzťahuje aj na účty, ktoré v banke povinný zriadi po jeho doručení tejto banke a pred doručením exekučného príkazu. Nemožno v tomto prípade vychádzať ani z analogickej aplikácie § 98 Exekučného

poriadku, podľa ktorého príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Toto zákonné ustanovenie má na mysli situáciu, keď účty v banke existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, avšak výška súm na týchto účtoch sa po tomto období menila. Pohľadávka povinného voči banke tu existovala v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, menila sa len jej výška. Okresný súd však dospel k záveru, že po doručení príkazu na začatie exekúcie prikázanim pohľadávky z účtu v banke, ak s touto bankou povinný nie je v záväzkovo-právnom vzťahu, na základe ktorého mal voči banke pohľadávku v čase doručenia tohto príkazu, ak takáto pohľadávka (nie iba jej výška) vznikne po doručení tohto príkazu, tento sa vzťahuje aj na takto novo vzniknutú pohľadávku. Výklad per analógiám (výklad podľa podobnosti), ktorý v tomto prípade použil okresný súd, nepovažoval odvolací súd za správny. V prípade používania takéhoto výkladu musí sa prihliadať na to, že ak platí niečo pre určitú skutočnosť, platí to isté pre skutočnosť podobnú, ak sú splnené niektoré zhodné znaky dvoch javov (zvažuje sa tu skutková podstata). Základ je v podobnosti určitých prípadov. V prípade § 98 Exekučného poriadku, ktorý na danú situáciu okresný súd analogicky aplikoval, je nutné poukázať na to, že tento sa týkal skutočností, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu v banke existuje účet povinného, teda v tomto okamihu existuje záväzkovo-právny vzťah medzi bankou a povinným, na základe ktorého má povinný voči banke pohľadávku vo forme peňažného plnenia, výška ktorého sa v tomto období mení podľa toho, ako prichádzajú peňažné prostriedky povinného na účet, ktorý má zriadený v banke. Avšak v posudzovanej situácii neexistoval záväzkovo-právny vzťah medzi bankou a povinným v momente doručenia príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu, kde by sa jeho rozsah menil, ale ide o situáciu, kedy v tomto období má len tento záväzkovo-právny vzťah vzniknúť. Preto tu nemôže ísť o podobnú skutočnosť, pretože tu nie sú splnené zhodné znaky dvoch javov. Okresný súd tu považoval za podobnú situáciu, keď dochádza k zmene rozsahu existujúcej pohľadávky so situáciou, keď dochádza k vzniku novej pohľadávky. Záver okresného súdu o tom, že odporca ako dlžník povinného - banka porušil svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ako aj § 96 ods. 3 Exekučného poriadku a umožnil povinnému spoločnosti A. a.s. T. disponovať s peňažnými prostriedkami na účtoch, ktoré boli touto spoločnosťou u nej zriadené v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie dňa 27.9.2001 a exekučným príkazom dňa 21.10.2002, považoval preto za nesprávny. Zo skutkových zistení okresného súdu (ktoré medzi účastníkmi neboli sporné) je zrejmé, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie prikázanim pohľadávky povinného spoločnosti A. a.s. T. z účtu v banke - u odporcu, táto mala zriadený

jeden účet. Preto tento príkaz, ako aj povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zablokovať sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného, sa týkala iba tohto jediného účtu. Tento príkaz, ako aj povinnosť odporcu ako banky po doručení exekučného príkazu vyplatiť pohľadávku a jej príslušenstvo oprávnenému - navrhovateľovi, vyplývajúca z ustanovenia § 96 ods. 3 Exekučného poriadku, sa netýkala účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. Okresný súd tieto skutočnosti nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že navrhovateľ ako oprávnený sa mohol na súde domáhať, aby mu odporca - banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby odporca - banka postupoval správne, a to aj vtedy, keď už na účte povinného nie je dostatok prostriedkov (§ 103 Exekučného poriadku). Krajský súd preto námietky odporcu v odvolaní týkajúce sa týchto skutočností považoval za dôvodné. Pokiaľ ide o neoprávnenosť nároku navrhovateľa na úroky z omeškania a nesprávne právne posúdenie tohto nároku okresným súdom, aj v tejto časti považoval krajský súd odvolanie odporcu za dôvodné. V prípade podlžníckej žaloby v zmysle § 103 Exekučného poriadku hmotnoprávny vzťah zostáva naďalej medzi povinným, v tomto prípade spoločnosťou A., a.s. T. a dlžníkom povinného, t.j. odporcom. Nariadením exekúcie sa iba dovoľuje oprávnenému, navrhovateľovi, aby vlastným menom uplatnil tvrdenú pohľadávku povinného, pričom hmotnoprávneho vzťahu medzi povinným

a jeho dlžníkom sa nedotýka a takisto nevzniká na základe tohto hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a dlžníkom povinného. Podlžníckou žalobou oprávnený neuplatňuje svoju hmotnoprávnu pohľadávku proti dlžníkovi povinného, ale len svoje exekučné právo na uspokojenie svojej pohľadávky voči povinnému. Ide vlastne o akési „splnomocnenie“ vyplývajúce zo zákona, na základe ktorého môže oprávnený uplatňovať pohľadávku, ktorú má povinný voči tretej osobe priamo voči tejto osobe. Nedochádza tu k vzniku záväzkovo - právneho vzťahu medzi oprávneným a dlžníkom povinného, podlžnícka žaloba je inštitútom procesného práva a na jej základe sa môže oprávnený domáhať, aby mu banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby postupovala správne. Z tohto ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva oprávnenie domáhať sa úrokov z omeškania. Na základe vzniku aktívnej legitimácie oprávneného nevzniká medzi ním a dlžníkom povinného záväzkový vzťah (§ 489 Občianskeho zákonníka). Preto okresný súd nepostupoval správne, ak navrhovateľovi priznal právo na úroky z omeškania. Pokiaľ išlo o námietku odporcu týkajúcu sa včasnosti a riadneho doručenia príkazu na začatie exekúcie exekútorským úradom, túto námietku nepovažoval krajský súd za opodstatnenú. Tu okresný súd správne vychádzal

zo záveru, že príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz boli riadne doručené dlžníkovi povinného - odporcovi. Poukázal na to, že keď odporca v plnom rozsahu rešpektoval tieto rozhodnutia súdneho exekútora, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 20 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého i v prípade prekročenia oprávnení konať za právnickú osobu pracovníkmi právnickej osoby vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, ak sa exces týka predmetu činnosti právnickej osoby a druhý účastník o prekročenie oprávnenia nemohol vedieť. V konkrétnom prípade boli tieto náležitosti pre vznik práv a povinností z prípadného tvrdeného prekročenia oprávnení pracovníkmi odporcu splnené. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 103 Exekučného poriadku platného a účinného v znení novely účinnej od 1.2.2002, okresný súd postupoval správne, keď neaplikoval ustanovenie tohto zákona v znení tejto novely. V zmysle § 235 ods. 1 Exekučného poriadku exekúcie začaté do dňa vyhlásenia tohto zákona sa dokončia podľa tohto zákona. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia exekučné konania, ktoré sa začali do 1.2.2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov. V čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 32/2002 Z.z. exekúcia príkazaním z účtu v peňažnom ústave povinného začatá nebola, táto začala v zmysle § 96 ods. 1 Exekučného poriadku až vydaním exekučného príkazu (príkazu na vykonanie exekúcie príkazaním pohľadávky z účtu v banke). Tento bol vydaný dňa 17.10.2002, teda po účinnosti novely Exekučného poriadku zákonom č. 32/2002 Z.z. Preto už samotná exekúcia mala byť vykonávaná v zmysle tohto novelizovaného znenia, avšak ani táto okolnosť podľa záveru druhostupňového súdu na neoprávnenosti nároku navrhovateľa nič nemení. Z uvedených dôvodov odvolací súd na základe rozdielného právneho posúdenia veci rozsudok okresného súdu zmenil tak, že v časti, v ktorej bolo žalobnému návrhu vyhovené, tento návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže došlo k zmene rozsudku okresného súdu a návrh navrhovateľa bol zamietnutý, odporca bol v celom rozsahu v konaní úspešný, a má preto voči navrhovateľovi právo na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania. Z obsahu spisu mal krajský súd preukázané, že zo strany odporcu bol uhradený súdny poplatok za podanie odvolania vo výške 1 000 000,-- Sk, preto mu trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v tejto výške priznal. Pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia vychádzal krajský súd z vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení. Pri stanovení výšky tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 uvedenej vyhlášky vychádzal krajský súd z hodnoty predmetu odvolacieho konania, ktorou bolo zaplatenie sumy 22 286 195,30 Sk. Výšku odmeny za 1 úkon právnej služby

pri takejto tarifnej hodnote predmetu sporu určil sumou 57 250,-- Sk. Odvolací súd priznal odporcovi odmenu za úkony právnej pomoci jeho právneho zástupcu a to za 1/ prípravu a prevzatie zastúpenia (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky na základe plnej moci zo dňa 10.1.2008) v sume 57 250,-- Sk, režijný paušál 190,-- Sk, 2/ podanie odvolania doručeného okresnému súdu dňa 17.1.2008 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky) v sume 57 250,-- Sk, režijný paušál 190,-- Sk, 3/ účasť na pojednávaní na Krajskom súde v Žiline dňa 8.10.2008 (§ 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky) v sume 57 250,-- Sk, režijný paušál 190,-- Sk. Podľa § 15 písm. a/ v spojení s § 16 ods. 4 vyhlášky a zákonom č. 283/2002 Z.z. o cestovnom priznal navrhovateľovi náhradu cestovného jeho právneho zástupcu za cestu zo sídla jeho advokátskej kancelárie v B. na pojednávanie na Krajskom súde v Žiline dňa 8.10.2008 a späť pri dĺžke cesty B. - Žilina a späť X km, pri spotrebe 6,8 l/100 km a cene benzínu 1 liter 39,-- Sk, predstavovala náhrada za pohonné látky X,-- Sk, a základná náhrada za každý jeden kilometer po 5,50 Sk v zmysle opatrenia č. 181/2008 Z.z. sumu X,-- Sk. Náhrada za stratu času právneho zástupcu odporcu na pojednávaní pred Krajským súdom v Žiline dňa 8.10.2008 v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky za 4 hodiny predstavovala sumu 2 544,-- Sk (8 polhodín x 318,-- Sk za každú začatú polhodinu). Odporca si nesprávne vyčíslil náhradu za stratu času vo výške 2 613,-- Sk, krajský súd mu ju preto priznal len v rozsahu 2 544,-- Sk.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 8. októbra 2008, č. k. 6 Co 139/2008 zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí rozsudok Okresného súdu v Žiline zo dňa 30. októbra 2007 č. k. 4 C 92/04-351, podľa ktorého je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 22 286 195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16,5% ročne zo sumy 22 286 195,30 Sk od 22.10.2002 do zaplatenia, o to všetko na účet X. vedený v T., o to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal odporcu zaviazat' na zaplatenie trov konania a právneho zastúpenia navrhovateľa. Namietal, že odvolací súd svojim rozhodnutím porušil právo navrhovateľa na spravodlivé prejednanie veci zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo domáhať sa ochrany práva na súde podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a práva vlastníť majetok (čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky). Poukazoval na to, že príkazy exekútora sú právne záväzné a exekútor má postavenie verejného činiteľa, keď vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Osobitne zdôraznil, že exekútor už v príkaze na začatie exekúcie, ktorý bol doručený odporcovi dňa

27.9.2001, použil slovné spojenie: „z účtov povinného“ a nie „z účtu povinného“. Príkaz na začatie exekúcie neobsahoval konkrétne číslo jedného účtu, vzťahoval sa preto na každý účet povinného z exekúcie – spoločnosti A., a.s., vedený u odporcu. Úmyslom exekútora preto nepochybne bolo, aby sa jeho príkaz vzťahoval na všetky účty povinného. Povinný z exekúcie, spoločnosť A., a.s. po doručení príkazu na začatie exekúcie zriadila v rovnakej pobočke odporcu ďalšie účty a to 21.2.2002, 25.4.2002, 28.6.2002, 16.7.2002, 7.10.2002, 28.10.2002, 3.3.2003, pričom všetky platby jej začali prichádzať (vrátane tých zo zahraničia) práve na tieto účty, na už predtým zriadený účet neprichádzali platby žiadne. Z konania spoločnosti A., a.s. je zrejmé, že tak konala so zámerom a v domnienke, že takto môže exekučné konanie zmariť, nakoľko žiaden racionálny dôvod pre zriadenie ďalších ôsmich účtov nie je predstaviteľný. Navyše medzi spoločnosťou A. a.s. a odporcom existovalo majetkové prepojenie, keďže A. a.s. bol držiteľom kmeňových akcií odporcu. Mal preto za to, že povinný z exekúcie sa svojím konaním pokúsil vzhľadom na súčinnosť odporcu pri výbere peňažných prostriedkov, exekúciu zmariť. Povinný A., a.s. napriek doručenému príkazu exekútora na začatie exekúcie postupne vybral zo svojich účtov vedených u odporcu sumu 22 286 195,30 Sk a odporca mu napriek doručenému príkazu na začatie exekúcie výber tejto sumy umožnil. Preto, keď dňa 17.10.2002 vydal exekútor exekučný príkaz, nebolo čo uhrádzať, nakoľko už sa na účtoch žiadne prostriedky nenachádzali. Jeho nárok je preto dôvodný a vyplýva z ustanovenia § 103 Exekučného poriadku. Odporca porušil povinnosť stanovenú v § 96 ods. 3 v spojení s § 98 Exekučného poriadku. Odvolaciemu súdu preto vytýkal nesprávne právne posúdenie veci. Jeho výklad zákona považoval za v rozpore s cieľom exekúcie. t.j. uspokojením oprávneného, keď bezvýhradne prevzal argumentáciu odporcu. Takýto výklad je aj protiústavný, pretože vedie k nevykonateľnosti celého Exekučného poriadku. Nesúhlasil s názorom, že účinky príkazu na začatie exekúcie trvajú iba jeden okamih a to okamih doručenia príkazu. Okamih doručenia príkazu exekútora má význam, je totiž relevantný z hľadiska určenia okamihu, kedy účinky príkazu začínajú pôsobiť a pôsobia aj v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie až do doručenia exekučného príkazu na úhradu. Trval na tom, že účinky príkazu na začatie exekúcie netrvali jeden okamih, ale počnúc okamihom jeho doručenia dňa 27.9.2001 až do doručenia exekučného príkazu na prevod zablokovaných prostriedkov t.j. až do 21.10.2002. Nesúhlasil s názorom, že príkaz pôsobí iba na účet a sumu, ktorá je na účte v okamihu doručenia. Uvedené skutočnosti jednoznačne vyplývajú aj z ustanovenia § 98 Exekučného poriadku. Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky sumy, ktoré prídu na ktorýkoľvek účet povinného v banke po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie

exekúcie. Nesúhlasil ani s argumentáciou odvolacieho súdu, týkajúcou sa existencie záväzkovo – právneho vzťahu medzi odporcom a povinným z exekúcie. Nielen jeden účet, ale aj ostatné účty povinného boli zriadené na základe záväzkovo – právneho vzťahu odporcu a povinného z exekúcie. Vytýkal odvolaciemu súdu nezohľadnenie podstatnej skutočnosti, ktorá spočíva v tom, že účinky príkazu na začatie exekúcie pôsobia voči niekomu, nie voči niečomu. Tieto účinky viažu odporcu ako subjekt práva, nepôsobia voči účtu, podúčtu a podobne. Adresátom povinnosti tu nie je účet, ale odporca. Prijatie výkladu odvolacieho súdu by malo za následok nevykonateľnosť Exekučného poriadku a otváralo by všetkým povinným možnosť vyhnúť sa jednoduchým postupom plneniu svojich dlhov. Stačí im zriaďovať ďalšie a ďalšie účty a exekútor nemá reálnu a účinnú možnosť dlžníka postihnúť. Takáto strata reálneho a efektívneho nástroja vymoženého práva zasahuje do ústavných práv navrhovateľa. Podľa rozsiahlej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva existencia právnych inštitútov ochrany ústavných práv má význam iba vtedy, pokiaľ takéto právne inštitúty vedú k skutočnej a účinnej ochrane práv fyzických i právnických osôb. Odvolací súd svojim rozhodnutím preto vybočil z rámca ústavne a dohovorom prijateľných hraníc výkladu zákona a porušil aj právo navrhovateľa na spravodlivý proces. O jeho argumentoch, ktoré predložil vo vyjadrení k odvolaniu odporcu v rozsahu šiestich strán, nie je v rozsudku odvolacieho súdu ani zmienka. Navyše považoval argumenty krajského súdu uvádzané vo vzťahu k úrokom z omeškania za nesprávne, keď opomenul existenciu mimozmluvných zodpovednostných záväzkových vzťahov. Upozorňoval aj na tú skutočnosť, či spoločnosť A. a.s. bola vôbec vzhľadom na zákaz oprávnená vybrať zo svojich účtov finančné prostriedky a to najmä s poukazom na poučenie uvedené v upovedomení o začatí exekúcie. Prevodné príkazy a výbery v období od 27.9.2001 do 22.10.2002 považoval preto za absolútne neplatné.

Odporca považoval dovolanie navrhovateľa za nedôvodné a preto ho navrhol podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť a zaviazat' ho na zaplatenie trov dovolacieho konania. Poukazoval na ustanovenie § 98 Exekučného poriadku účinného v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, z ktorého vyplýva, že príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Uvedené ustanovenie preto predpokladá, že exekúcia sa vzťahuje na prostriedky, ktoré sú na účte povinného v deň doručenia príkazu, ale i na všetky sumy, ktoré prídu na účet neskôr. Rozširovať účinky príkazu na začatie exekúcie na sumy

v budúcnosti pripísané na účet povinného možno ale len za predpokladu existencie tohto účtu v čase, kedy vzniká (má vzniknúť) povinnosť banky nevyplatiť postihnuté sumy povinnému (arestatorium). Závery odvolacieho súdu preto považoval za vecne správne a stotožnil sa s nimi. On postupoval v súlade s Exekučným poriadkom a nemohol rozširovať účinky príkazu na začatie exekúcie aj na účty zriadené povinným v banke po čase doručenia príkazu na začatie exekúcie. Z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ a § 98 Exekučného poriadku je zrejmé, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie musí banka viesť účet povinného a z takto už zriadeného účtu je povinná zablokovat' sumu vo výške pohľadávky. Účelom § 98 Exekučného poriadku je len rozšíriť účinky príkazu na začatie exekúcie na už v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie existujúci účet povinného a nie na účty, ktoré boli povinným zriadené po doručení príkazu na začatie exekúcie. Námiety navrhovateľa týkajúce sa okamihu účinkov príkazu na začatie exekúcie považoval za zavádzajúce a účelové. Účinky príkazu na začatie exekúcie síce trvajú až do doručenia exekučného príkazu, avšak vzťahujú sa len na účet, ktorý bol u odporcu zriadený v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, resp. na sumy neskôr došlé na tento účet. Bol preto toho názoru, že nebol daný právny základ na podanie poddĺžnickej žaloby navrhovateľom podľa § 103 Exekučného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Uvedené zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však nebola dovolacím súdom v konaní zistená.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Uvedená vada konania však dovolacím súdom nebola zistená.

Z obsahu dovolania navrhovateľa vyplýva, že tento ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. O takýto prípad sa však v prejednávanej veci nejedná.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústava Slovenskej republiky predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetkých ústavných noriem. Len výnimočne a ojedinele môže nastať stav, keď sa spoločensky upravený vzťah upravuje jedinou normou ústavy (II. ÚS 128/95). Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ existuje medzi nimi príčinná súvislosť (II. ÚS 48/97), a preto ústavný súd opakovane vyslovil názor, že ustanovenia ústavy sa vysvetľujú a uplatňujú vo vzájomnej súvislosti všetkých relevantných noriem (II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99, I. ÚS 53/01, PL. ÚS 12/01, m. m. PL. ÚS 9/04 atď.). Záver o interpretácii a uplatňovaní právnych noriem vo vzájomnej príčinnej súvislosti sa nepochybne vzťahuje nielen na ústavné normy, ale aj na právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšieho stupňa právnej sily, teda aj na právne normy obsiahnuté v zákonoch. Zároveň zo zásady ústavne konformného výkladu a uplatňovania právnych predpisov explicitne vyjadrenej v čl. 152 ods. 4 ústavy vyplýva aj požiadavka, aby všetky orgány verejnej moci vykladali a uplatňovali zákony (zákonné normy) v súlade s obsahom a účelom dotknutých ústavných noriem.

Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež

konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ústavne súladný výklad zákonov (podľa čl. 152 ods. 4 ústavy), platného i v čase rozhodovania odvolacieho súdu, v danom prípade predstavuje neoddeliteľnú súčasť rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (obdobne napr. I. ÚS 24/00).

Podstata základného práva priznaného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97).

V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04).

Základné právo na súdnu ochranu zohráva v demokratickej spoločnosti natoľko závažnú úlohu, že pri rozhodovaní o podmienkach jeho uplatnenia neprichádza zo strany

súdov do úvahy zužujúci výklad a ani také interpretačné postupy pri výklade procesných predpisov, ktorých následkom by mohlo byť jeho neodôvodnené, prípadne svojvoľné obmedzenie alebo odňatie. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy na základe výkladu a použitia relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky (napr. II ÚS 143/02).

Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (§ 3 O.s.p.).

Podľa § 251 ods.1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Z ustanovenia § 94 Exekučného poriadku vyplýva, že exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu v banke sa vykoná jej odpísaním z účtu do výšky prisúdenej pohľadávky a jej príslušenstva. Ustanovenia o prikázaní pohľadávky z účtu v banke možno použiť aj vtedy, ak ide o vklad na vkladovom účte.

Ak banka nepostupuje tak, ako jej to ukladajú ustanovenia § 95, § 96 ods. 3, § 97, § 98 a § 99 môže sa oprávnený na súde domáhať, aby mu banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby banka postupovala správne, a to aj vtedy, keď už na účte povinného nie je dostatok prostriedkov (§ 103 Exekučného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že navrhovateľom uplatňovaný dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom neobstojí.

V prejednávannej veci bolo potrebné právne posúdiť, či odporca ako dlžník povinného - banka porušil svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ako aj § 96 ods. 3 Exekučného poriadku a umožnil povinnému spoločnosti A. a.s. T. disponovať s peňažnými prostriedkami na účtoch, ktoré boli touto spoločnosťou u neho zriadené v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie dňa 27.9.2001 a exekučným príkazom dňa 21.10.2002. Teda či povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zablockovať sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného, sa týkala iba jediného účtu, existujúceho v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, alebo aj účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu v nadväznosti na povinnosť odporcu ako banky po doručení exekučného príkazu vyplatiť pohľadávku a jej príslušenstvo oprávnenému - navrhovateľovi, vyplývajúca z ustanovenia § 96 ods. 3 Exekučného poriadku aj z účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu v banke pôsobí predovšetkým v dvoch smeroch, a to vo vzťahu k povinnému dlžníkovi a vo vzťahu k poddlžníkovi.

Arestatorium je zákaz adresovaný poddlžníkovi (dlžníkovi povinného), aby zaplatil povinnému pohľadávku, ktorú má voči nemu povinný a súčasne je mu uložená povinnosť, aby túto pohľadávku povinného zaplatil oprávnenému. Významným účinkom je aj to, že zaplatenie tejto pohľadávky oprávnenému má za následok zánik dlhu poddlžníka vo vzťahu k oprávnenému.

Inhibitorium je zákaz adresovaný dlžníkovi (povinnému v exekučnom konaní) nakladať s pohľadávkou, ktorú má voči poddlžníkovi.

Vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke zákon zveruje peňažnému ústavu, ktorý je v celom rozsahu zodpovedný za to, že výkon rozhodnutia vykonal tak, ako mu to ukladá zákon. Prikázaním pohľadávky z účtu v banke vzniká oprávnenému k peňažným prostriedkom na účte povinného tzv. úkojné právo až do výšky vymáhanej pohľadávky a jej príslušenstva. Toto tzv. úkojné právo sa stáva perfektným, ak príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke bol riadne peňažnému ústavu doručený, nadobudol právoplatnosť a ak mu bol riadne doručený exekučný príkaz (príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke).

Z titulu tzv. úkojného práva peňažný ústav zodpovedá oprávnenému za to, že pri realizácii výkonu rozhodnutia dodržal povinnosti, ktoré mu ukladajú ustanovenia § 95 ods.1, § 96 ods.3, § 97, § 98 a § 99 Exekučného poriadku. Uvedené ustanovenia obsahujú presné vymedzenie povinností veriteľa povinného v exekučnom konaní. Procesným dôsledkom ich porušenia je možnosť oprávneného podať tzv. poddlžnícku žalobu. Predpokladom úspechu takejto žaloby je skutočnosť, že na strane oprávneného došlo k ukráteniu uspokojenia jeho pohľadávky v porovnaní so sumou, ktorá by mu bola vyplatená pri riadnom plnení si povinností zo strany banky. Pritom medzi ukrátením uspokojenia oprávneného a porušením povinností banky musí byť daná príčinná súvislosť. Jednou z možných porušení povinností banky môže byť aj nerešpektovanie blokácie účtu povinného vo výške pohľadávky a jej príslušenstva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu v banke sa uskutoční jej odpísaním z účtu do výšky prisúdenej (vymáhanej) pohľadávky s príslušenstvom a to na finančné prostriedky, ktoré boli na účte v dobe, kedy banke bol doručený príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu

v banke (ďalej len príkaz na exekúciu), ako i na finančné prostriedky, ktoré došli na tento účet po nariadení exekúcie, najneskoršie však do dňa, kedy banke vznikla povinnosť vyplatiť pohľadávku z účtu povinného, t.j. keď jej bol doručený príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke (ďalej len exekučný príkaz).

Za vecne správny považoval dovolací súd právny záver odvolacieho súdu o tom, že príkaz na začatie exekúcie sa vzťahoval na účet (účty) povinného, ktoré však museli byť zriadené (museli existovať) v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie. Tento príkaz na začatie exekúcie sa nevzťahoval na účty povinného, ktoré v čase jeho doručenia v banke neexistovali a preto nemohli byť predmetom exekúcie.

Námietky a úvahy navrhovateľa uvedené v písomnom odôvodnení jeho dovolania považoval dovolací súd za právne irelevantné a v celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu. Za nedôvodnú považoval aj námietku vybočenia z rámca ústavou a dohovorom prijateľných hraníc výkladu zákona nadväzujúcu na porušenie práva na spravodlivý proces.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že žiadne ustanovenie exekučného poriadku neukladá banke povinnosť, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie sledovala okrem účtu (účtov) povinného, ktoré existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie vrátane na nich došlých súm v zmysle § 98 Exekučného poriadku, aj prípadne ďalšie účty povinného, ktoré si tento založil v neskoršom období a aj z týchto ďalších účtov realizovala exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu v banke.

Z uvedeného preto vyplýva, že zo strany banky preto nedošlo k porušeniu žiadnych povinností uvedených v ustanoveniach § 95, § 96, § 97, § 98 a § 99 Exekučného poriadku, ktoré by odôvodňovali postup domáhať plnenia sa v zmysle § 103 Exekučného poriadku. Len takýto systematický výklad, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia použil odvolací súd, je podľa záveru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky správny a logický, zodpovedá zmyslu výkonu rozhodnutia a nadväzuje aj na doterajšiu súdnu prax (R 66/70 - Rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu ČSSR z 30.6.1969 sp.zn. 2 Cz 18/69, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.8.2002 sp. zn. 3 Cdo 134/01) a je v súlade aj s obdobnou právnou problematikou riešenou v R 58/1995, R 83/2005 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk Českej republiky.

V tejto súvislosti je potrebné osobitne poukázať na tú skutočnosť, že v konaní išlo o tzv. poddĺžnicku žalobu v zmysle § 103 Exekučného poriadku. Keďže v zmysle ustanovenia čl. 2 ods.3 Ústavy Slovenskej republiky nemožno nikoho nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, nemožno v konaní odporcu, ktorý realizoval platnú a účinnú právnu úpravu, vzhladnúť porušenie jeho povinností a následný vznik povinnosti plniť v zmysle § 103 Exekučného poriadku.

Dovoláním vytýkané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) nie je preto dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.) Najvyšší súd Slovenskej republiky mu preto priznal náhradu trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní vo výške 1 907,30 € (vyjadrenie k dovolaniu a režijný paušál) v zmysle § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. v platnom znení. Ďalšie uplatňované trovy právneho zastúpenia v dovolacom konaní nepovažoval za účelne vynaložené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. marca 2010

JUDr. Vladimír Magura, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská